

Energi-,
Forsynings- og
Klimaministeriet

Samråd i Folketingets Energi-, Forsynings- og Klimaudvalg den 10. januar vedr. landbrugets klimabelastning i 2030 og frem mod 2050

Kontor
Klimakontoret

Dato
18. december 2018

J nr. 2018-4036

/ TDU

Samrådsspørgsmål I

I Folketingets Energi-, Forsynings- og Klimaudvalg har Rasmus Nordqvist (ALT), Christian Poll (ALT) og Søren Egge Rasmussen (EL) stillet ministeren følgende samrådsspørgsmål I

Samrådsspørgsmål I:

”Vil ministeren redegøre for, hvor stor landbrugets klimabelastning vil være i 2030 og hvor meget sektoren derfor skal reducere pr. år frem mod 2050, hvis regeringens mål om, at Danmark senest i 2050 skal være et nulemissionssamfund skal nås?”

Ministerens svartale:

Tak for det og også godt nytår. Og tak til Rasmus Nordqvist og Søren Egge Rasmussen for at indkalde til samrådet og tak for spørgsmålene. Det giver mig mulighed for igen at udfolde regeringens klimapolitik på landbrugsområdet.

Lad mig understrege, at klimaudfordringen er vores tids største udfordring. En udfordring, der forudsætter en global indsats.

For Danmark kræver det en gennemgribende omstilling på tværs af samfundet. Alle sektorer kommer til at skulle bidrage, og det inkluderer selvfølgelig også landbruget.

Men vi er nødt til at gå til landbrugsområdet på en klog måde, hvis vi mener det med klimaet alvorligt. En tilgang, der her og nu skærer kraftigt ned på landbrugsproduktionen, og gør det dyrere at være landmand i Danmark, hjælper ikke klimaet. For så bliver der blot produceret det samme i et andet land – og formodentlig endda med en større klimabelastning.

Landbruget skal effektivisere og udvikles, så det fortsat kan levere de fødevarer, der efterspørges, men med en samlet lavere klimabelastning. Der findes ikke snuptagsløsninger, der kan levere dette. Men til gengæld vil det faktisk gøre en forskel for klimaet.

Det er med den sobre forståelse af landbrugets karakter, omfang og alvor, at regeringen har lagt kursen mod 2050.

[Vi er allerede langt med energi – og snart transport]

Med energiaftalen fra sommeren 2018 har et enigt Folketing taget nogle af de sidste skridt i den revolution, som vores energisektor gennemgår. De fossile brændsler er endegyldigt på vej ud af vores energisystem, og det kan ses på drivhusgasudledningerne.

Nu skal vi for alvor tage hul på de mere vanskelige sektorer: transporten og landbruget.

Med den ambitiøse målsætning om at stoppe salget af nye benzin- og dieselmotorer i 2030 og en række mere konkrete initiativer, har regeringen med klima- og luftudspillet taget det første livtag med transportudfordringen.

En kommission skal hjælpe os til at sikre en bæredygtig omstilling af transportsektoren, som hænger sammen både økonomisk og teknisk.

[Landbruget er en hård nød at knække]

Tilbage er det, der måske nok er den allerhårdeste nød at knække. Nemlig landbruget.

Landbrugets udledninger er en svær nød at knække af særligt to årsager:

For det første er landbruget meget konkurrenceudsat.

Verden har brug for fødevarer, og disse handles på et frit og meget konkurrencepræget marked. Gør vi det, på grund af klimahensyn, dyrere at producere i Danmark, vil de danske producenter tabe den konkurrence. Produktionen vil flytte ud af landet til steder, hvor de samme fødevarer kan produceres billigere.

Og udledningen vil flytte med. Da det er ligegyldigt, hvor udledningerne kommer fra, er der ingen gevinst for klimaet ved denne tilgang. Måske endda det modsatte. Samtidig vil vi anrette stor skade på den danske økonomi og i særlig grad på den danske landbrugssektor. Det ønsker vi ikke.

For det andet har vi ikke de gode løsninger i dag.

Vi har ikke en metan-fri ko, og vi har ikke en gødningstype, der ikke giver lattergasudledninger fra markerne. Hvor energisektoren har vindmøllen, biomassekedlen og solcellerne, og hvor transportsektoren har elbilen, så har landbruget ikke den gode løsning, der blot kan gøres billig og rulles ud i stor skala.

Vi skal med andre ord udvikle de løsninger, vi skal bruge. Og det tager tid.

[Udledningen fra dansk landbrug]

På grund af den store produktion er landbruget i Danmark en betydelig kilde til udledninger. Vi forventer i dag at landbrugsproduktionen i 2030 bidrager med næsten 11 mio. ton CO₂-ækvivalent.

Det svarer til ca. en fjerdedel af de forventede, samlede udledninger. Det tager regeringen ganske alvorligt.

Og vi er derfor som den første regering gået i gang med at lægge fundamentet for den kloge indsats i landbruget.

Regeringens kurs på landbrugsområdet består af tre elementer:

1. Vi har lagt en udviklingsstrategi
2. Vi arbejder for bedre rammer for en landbrugs-klimainsats i EU
3. Og så har vi taget skridt til at reducere udledningerne konkret

[Udvikling]

Lad mig starte med forskning og udvikling. Fra 2019 til 2022 har vi afsat 90 mio. kr. til målrettet forskning i klimaløsninger på landbrugsområdet.

Målet er at udvikle eksisterende og nye metoder og teknologier til at nedbringe udledningen fra landbrugsproduktionen.

Klimaløsninger til landbruget tager tid at udvikle. Og det tager også tid at dokumentere effekten af dem.

Så det bliver ikke i morgen, at vi står med den fantastiske løsning, vi alle håber på.

Men med en fokuseret forskningsindsats vil vi i de kommende år udvikle det danske landbrug, så vi fortsat kan producere fødevarer af høj kvalitet, samtidig med, at vi kan holde klimapåvirkningen nede.

[Bedre rammer i EU]

Samtidig er der indsatsen i EU.

Vi skal have politiske rammer på EU niveau, der sikrer, at indsatsen fører noget reelt med sig, og ikke bare udflytter produktionen.

Europa-Kommissionen fremlagde den 28. november et udspil til EU's langsigtede lavemissionsstrategi. Når strategien skal forhandles, vil regeringen arbejde for en fælles europæisk ramme for indsatsen på landbrugsområdet.

Der er brug for fælles forskning, udvikling og demonstration på tværs af EU, og der er brug for ensartede rammer for indsatsen.

De europæiske rammer skal også tillade os at se på helheden, så vi både understøtter reduktion af udledninger og øget kulstofoptag i landbruget.

Fælles rammer på EU niveau vil være med til at forhindre konkurrenceforvridning mellem landene som følge af klimaindsatsen. Vi skal understøtte en reel udvikling i landbruget, som ikke belønner udflytning af produktionen. Det vinder klimaet som sagt ikke noget ved, og det skader vores økonomi.

[Konkrete tiltag]

Derudover har vi taget ganske konkrete skridt, der her og nu hjælper til at nedbringe landbrugets udledninger.

Blandt andet har regeringen taget initiativ til at nedbringe lækage af metan fra de danske biogasanlæg, så den gavnlige klimaeffekt af biogasproduktionen øges.

Og sammen med Socialdemokratiet og Dansk Folkeparti har regeringen etableret en jordfordelingsfond. Denne fond skal ved hjælp af køb og salg af landbrugsjorde sammentænke landbrugsproduktion med blandt andet biodiversitet og klimaindsatsen.

Og både tilskudsordningen til ny teknologi i svinestalde og fremme af præcisionslandbrug kan medvirke til at nedbringe landbrugets drivhusgasaftryk.

Med disse tre elementer i indsatsen – udviklingsstrategien, arbejdet for bedre EU rammer og konkrete tiltag – er det min overbevisning, at vi kan skabe de bedste forudsætninger for at fortsætte udviklingen af dansk landbrug i klimavenlig retning.

[CO₂ optag indgår i 2050 målet – så vi kan ikke fastlægge sektor-reduktionsstier]

Som det jo også fremgår af spørgsmålet, så er målet i 2050 et mål om netto-nuludledning.

Dermed vil optag af drivhusgasser i jorde, skove eller teknologi spille en rolle i 2050. Størrelsen på optaget er afgørende for, hvor meget plads, der så at sige er til udledninger af drivhusgas i 2050. Fra landbruget og fra andre sektorer.

[Vi ved ikke nok om CO₂-optag i dag]

Og vi må jo erkende, at CO₂-optag er et emne, vi ved relativt lidt om.

Derfor vil regeringen også sætte gang i en målrettet forskningsindsats her. 100 mio. kr. til en dedikeret forskningsindsats i CO₂-optag og -lagring.

I EU regi har regeringen også som prioritet, at der fastsættes rammer, der understøtter brugen af reel CO₂-lagring i stor skala.

Det er også vigtigt, at vi ser på CO₂ lagring i sammenhæng med andre prioriteter, som fødevareproduktion, biodiversitet og lignende.

Vi kan i dag altså ikke sige præcis, hvilken rolle CO₂-lagring vil få i fremtidens klimapolitik.

Forhåbentligt vil den være fremtrædende. Men før vi har kortlagt potentialerne for både optag og lagring, kan vi ikke sige noget om det præcise niveau for samfundets udledninger i 2050.

[Landbruget skal også bidrage til 2050 målet]

Når det er sagt, så skal der ikke herske tvivl om, at der også inden for landbruget på sigt skal ske fundamentale og gennemgribende ændringer. Udledningerne skal reduceres markant frem mod 2050 i hele samfundet. Og landbruget skal også bidrage. Ingen tvivl om det.

Men det skal ske på det bedst mulige fundament – et fundament som vi forsøger at lægge med målrettet forskning og optimering af EU-rammerne for indsatsen.

Og endeligt skal indsatsen ske i tæt samarbejde med erhvervet. Løsningerne skal give mening ude på den enkelte bedrift.

Derfor har regeringen også i klima- og luftudspillet taget initiativ til et partnerskab med landbruget, der sigter mod fortsat at udvikle et klimavenligt dansk landbrug i verdensklasse.

Så regeringen vil en masse – også i landbruget.

Men vi vil gøre det på den kloge måde, og det er det, der er grundlaget i regeringens tilgang. En tilgang, jeg håber det øvrige Folketing deler.

Tak for ordet.